

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.234/2014/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Tenke Anna ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve** ugyanottani lakos II. rendű felpereseknek - a dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2013. október 16. napján kelt 5.P.20.050/2012/33. sorszámú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 35., az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezései közül az alperest a lejárt és folyamatos járadékokban marasztaló rendelkezéseit - a perköltségre is kiterjedően - **hatályon kívül helyezi** és ebben a körben ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az I. rendű felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft-ban, a II. rendű felperesét 50.000,- (Ötvenezer) Ft-ban, az alperesét 300.000,-(Háromszázezer) Ft-ban állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A **(külföldi állam)**-ban élő felperesek 2009. óta házastársak, akik gyakran járnak Magyarországra családtagokhoz látogatóba. 2005. április 19-én a ...-es főúton személygépkocsi vezetőjeként, illetőleg utasaként - vétlenül - közlekedési balesetet szenvedtek. A balesetet okozó gépjármű üzemeltetője az alperesnél rendelkező kötelező gépjármű felelősségbiztosítással. A káresemény időpontjában a II. rendű felperes 18 hetes terhes volt, utóbb egészséges gyermeke született. A baleset következtében az I. rendű felperes enyhe fokú agyrázkódást, a hajas fejbőr és a bal könyökcsúcs zúzott sérülését, a baloldali VII-X. bordák törését, baloldali combnyaktörést, a baloldali combcsont testének törését és baloldali lábszártörést

szenvedett el. Elsődleges ellátása során combcsonttörését gammaszeggel, lábszártörését reteszelt velőűrszeggel rögzítették. A hajas fejbőr és a bal könyök sérülését összevarrták. 2005 októberében eltávolították az állítócsavart, ún. dinamizálás történt. A radiológiai felvételen elhúzódó callusképződés volt látható. 2006 áprilisában a gammaszeg combcsontfejet rögzítő részének kiszakadása miatt a fém anyagot eltávolították. Ezt követően az I. rendű felperesnél csökkentett terhelés mellett is bal csípőtáji fájdalom, roppanás jelentkezett. A röntgenfelvétel a baloldali combnyak álízület-képződését és combcsont fejének elhalását igazolta, ezért 2006 októberében totális csípőízületi protézist ültettek be, ami a combcsonttest törését jól rögzítette. A lábszártörésbe helyezett velőűrszeget, illetve rögzítő csavarokat 2007 szeptemberében távolították el, azóta az I. rendű felperes mozgásszervi állapota hol javuló, hol rosszabbodó tendenciát mutat. Szinte egész időszak alatt szükségszerűen használt hónaljmarkót. Természetes okú belgyógyászati betegségként áll fenn nála magasvérnyomás és gyomornyitó elégtelenség eredetű nyelőcső gyulladás. A balesetet megelőző időszakban Lyme-kór gyanújával kezelték, később az alkalmazott gyógyszer miatti fényérzékenysége alakult ki, valamint egy alkalommal heveny bélhurut miatti kezelésre is szorult.

A balesetben sérült bal alsó végtag mintegy 2 cm-es rövidülése, a csípőízületi flexiós és rotációs mozgások közepes fokú beszűkülése mellett továbbra is fennállt - elsősorban a combizomzat alulhasználata miatt - a bal alsó végtag sorvadása. Az I. rendű felperes járása iránytartó, azonban a bal alsó végtagra sántító, jelenleg segédeszközt nem használ. A végtagrövidülés emelt talpú ortopéd cipővel jól korrigálható.

A korábban aktív, rendszeres sporttevékenységet végző I. rendű felperes testi egészségkárosodása pszichés állapotára is kedvezőtlenül hatott, szabadidős tevékenységei beszűkültek, csakúgy, mint esetleges - saját, fizikai tevékenységgel nem járó vállalkozásán kívüli - munkavállalási lehetőségei. Tartós állást, járást, guggolást igénylő munkakört betölteni nem tud.

A sérülések nyomán maradandó fogyatékoság alakult ki az I. rendű felperesnél: a baloldali csípőprotetizálást szükségessé tevő fejelhalás és combnyak álízület-képződés, a bal alsó végtag mintegy 2 cm-es rövidülése, valamint a bal alsó végtag izomzatának tartós sorvadása. Állapotában jelentős javulás nem várható. A végtagrövidülés végállapot, a csípőízületi protézis beültetése megfelelő.

A balesettel összefüggésben 52 %-os össz szervezeti egészségkárosodást szenvedett el.

A II. rendű alperes a baleset következtében arcbőrének többszörösen kiterjedt repesztett, illetve hasított sebzését, arczúzódást, valamint a baloldali farpofa területén szúrt jellegű bőrfolytonosság-megszakadást szenvedett. Az arcon megmaradt vékony hegvonalak és a farpofa alatti hegesedés esztétikai károsodásként jelentkezik, ezek plasztikai műtéttel jelentősen nem enyhíthetők, ám a hegek nem torzító jellegűek.

A baleset során az I. rendű felperes által vezetett személygépkocsi **(személy neve)** tulajdonában állt, akinek biztosítása alapján a **(külföldi állambeli)** székhelyű biztosító a kárt megtérítette, az alperes a felelősségbiztosítás alapján helyt állt. A pert megelőző eljárásban az alperes a felperes részére kártérítésként jövedelemvesztesség címén

2007. november 21-től 2009. december 31-ig 11.807,19 CHF-et, háztartási kisegítő költségeként ugyanezen időszakra 5.573,33 CHF-et, a dologi károk közül 250 CHF ruhakárt, 1500 CHF utazási költséget, továbbá nem vagyoni kártérítésként 21.000 CHF-et, valamint 1.026,41 CHF késedelmi kamatot fizetett meg.

A balesetet megelőzően az I. rendű felperes a **(cég neve)** tagja volt, melynek alkalmazásában 2005. évben havonta 4000 CHF munkabérben részesült.

Az I. rendű felperes keresetében 22.929 CHF egyösszegű lejárt járadék és dologi kár, 22.000 CHF nem vagyoni kár, 2010. január 1-től kezdődően havonta 400 CHF keresetpótló járadék, valamint 2011. január 1-től havonta 500 CHF háztartási kisegítő költségpótló járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Elfogadta a már megfizetett kérelőlegek beszámítását. Előadta, 2005. május 1. és 2009. december 31. között nettó bére 87 %-ának megfelelő 200.497,30 CHF-ben részesült a **(biztosító neve)** Biztosítótól, míg az alperes 2007 novemberétől havonta 400 CHF járadékot térített, melyre figyelemmel 4.765,5 CHF kára merült fel az elmaradt munkabér kapcsán. Utalt arra, hogy a háztartási kisegítő költségeként az alperes az általa igényelt 500 CHF járadék helyett 220 CHF-et folyósított. Dologi kára a gépkocsi felújítási és gumiköltsége, a kutyája szükségképpen elaltatásából származó kára, melyet a kiképzés költségében jelölt meg, a baleset során elvesztett briliánsgyűrű értéke, egy pár fülbevaló, egy karóra javítási költsége, valamint a mobiltelefon és a megrongálódott ruhaneműk értékéből tevődik össze. Állította, gyógykezelésre többször kellett Magyarországra utaznia.

A II. rendű felperes 2005. május 1-től 2007. december 31-ig havi 500 CHF ápolási költség, mint járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését, összesen 16.000 CHF összegben. Nem vagyoni kártérítésként 10.000 CHF-et igényelt, melyet az arcán lévő sérülések következtében elszenvedett hátrányokra alapított. Mindketten kérték figyelembe venni a **(külföldi állambeli)** jogi képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíjat, valamint a fordítási költségeket.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elévülési kifogást terjesztett elő a 2007. november 21. előtti időszakra vonatkozó járadékigény kapcsán. Hangsúlyozta, az I. rendű felperes egészségi állapota jelentősen javult, munkaképesség-csökkenése 40-45 %-os mértékű. A dologi károk körében utalt arra, a gépkocsi-tulajdonos kárát Casco biztosítása alapján a biztosító megfizette, melynek regresszigénye folytán 45.000 CHF-et az alperes megtérített. Az I. rendű felperes járadékigényére vonatkozóan kiemelte, a munkabérkiesés és a háztartási kisegítő többletköltségét a 2009. december 31-ig, illetve a 2010. december 31-ig tartó időszakra megfizette és egyéb dologi kárt is rendezett.

Az elsőfokú bíróság az alapeljárásban meghozott 5.P.20.114/2010/38. számú ítéletével az I. rendű felperes részére 9.560 CHF, míg a II. rendű felperes részére 6.400 CHF és ezek után 2005. április 19-től a **(külföldi állambeli)** Nemzeti Bank által mindenkor meghatározott jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A nem vagyoni kárigények körében a felpereseknek személyenként 6.400 CHF megfizetését tartotta

indokoltnak. Alaptalannak találta a 2007. november 21. napját megelőző időszakra

előterjesztett lejárt járadékkövetelést elévülés miatt. A dologi károk közül elutasította a gépkocsi sérülése kapcsán érvényesített követelést, mivel annak a káresemény időpontjában fennálló forgalmi értéke megtérült. A kutyakiképzés, a briliánsgyűrű és a mobiltelefon elvesztése folytán előterjesztett igényeket okozati összefüggés, illetőleg bizonyítottság hiányában utasította el. A fülbevalóban és az órában bekövetkezett kárt részben találta alaposnak, alaptalannak ítélte ugyanakkor az alperes által megtérített 250 CHF-et meghaladó ruhakárt. Az utazási költségek részbeni megtérítéséről rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek, valamint az alperes terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy az alperes fizessen meg számára további 15.600 CHF nem vagyoni kártérítést, továbbá dologi kárként a kutyakiképzéssel összefüggő 5.000 CHF, valamint 1500 CHF útiköltség megtérítését igényelte. Kérte továbbá az alperest 2010. december 31. napjáig 10.556 CHF egyösszegű lejárt, valamint 2012. március 31. napjáig 7.500 CHF lejárt költségpótló járadék, továbbá 2012. április 1. napjától kezdődően havi 500 CHF költségpótló járadék megfizetésére kötelezni. Keresetpótló járadék címén 2010. június 1. napjától havi 400 CHF megtérítését igényelte azzal, hogy a lejárt egyösszegű járadék 2012. március 31. napjáig 10.800 CHF.

A II. rendű felperes módosított fellebbezése arra irányult, hogy az alperes fizessen meg számára további 3.600 CHF nem vagyoni kártérítést.

Mindkét felperes 2005. április 19. napjától a kifizetésig, a magyar jegybanki alapkamat alapulvételével járó kamat megtérítését igényelte és mellőzni kérte perköltségben, valamint illetékben történt marasztalásukat.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részben és akként történő megváltoztatását indítványozta, hogy az ítélőtábla mellőzze a **(külföldi állambeli)** jogi képviselő peren kívüli tevékenységével kapcsolatos 475, illetve 337 CHF viselésére kötelezését, az I. rendű felperes javára megfizetett 1.026,41 CHF késedelmi kamatot pedig a marasztalás összegébe számítsa be. Kérte a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés 400.000,- Ft-ra és járulékaira történő leszállítását, továbbá a felperesek pervesztességük arányában történő perköltség fizetésre kötelezését.

A Szegedi Ítélőtábla Pf.III.20.667/2011/5. számú részítéletében és végzésében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezései közül helybenhagyta a nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére kötelező rendelkezéseket, ugyanakkor a vagyoni kártérítés tekintetében azt hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította. Indokolásában megállapította, a járadékigényre vonatkozó fellebbezési kifogások a döntéshez nélkülözhetetlen tények hiányában nem bírálhatók felül, így vizsgálni kell, hogy a

csökkent összegben folyósít a biztosító, ennek mi az oka. Előírta annak vizsgálatát, hogy az I. rendű felperes kárenyhítési kötelezettségének mennyiben és miként tesz eleget, miután nem fizikai munkakörben foglalkoztatható.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 2007. november 21. és 2013. október 16. között lejárt 71.897,81 CHF járadékot, valamint ennek 2010. október 1-től a **(külföldi állambeli)** Nemzeti Bank által mindenkor meghatározott jegybanki alapkamat mértékének megfelelő kamatát, továbbá 2013. november 1-től havi 400 CHF keresetpótló járadékot. Ezen túl kötelezte 2007. november 21. és 2013. október 26. között lejárt 27.452 CHF költségpótló járadék és ennek 2010. október 1-től járó késedelmi kamata, valamint 2013. november 1-től havi 500 CHF keresetpótló járadék megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A keresetkiesés körében osztotta az alperes azon védekezését, hogy a Ptk. 280. § (3) bekezdése szerint az I. rendű felperes nem követelheti a 2007. november 21-ét megelőző időszakban kiesett jövedelmét. A **(külföldi állambeli)** adóhatóság I. rendű felperesre vonatkozó iratai alapján megállapította, hogy 2004. és 2005. évekre egyáltalán nem adott be adóbevallást, ezért bevételei és az azt terhelő adó mérlegeléssel kerültek megállapításra. Álláspontja szerint azonban a kártérítés nem alapulhat fikción, így elfogadta az I. rendű felperes korábbi munkáltatójának igazolását, amit alátámaszt az ágazati minimálbérekre vonatkozó kollektív szerződés, valamint a **(külföldi állambeli)** biztosító nyugdíj megállapításáról szóló határozata. A megtérült kieső jövedelem meghatározása során a **(külföldi állambeli)** adóhatóság által megküldött okiratokból indult ki, szükségtelennek tartotta a tényleges jövedelemhez kapcsolódó kedvezmények és adótételek vizsgálatát. Kifejtette, az I. rendű felperes elmaradt jövedelmét 2011. december 31-ig igazolta, ezért ennek megfelelően határozta meg - egyéb adatok hiányában - az ezt követő időre annak mértékét. Ehhez igazodva dolgozta ki a **(biztosító neve)** biztosítótól megtérült jövedelmet is 2012. április 30. napjával bezárólag. Az okirat havi 3.477 CHF rokkantsági nyugdíj megtérülését igazolja. Az ítélethezatalig lejárt 85.536 CHF-ből levonta az alperes által önként teljesített 11.807,19 CHF-et, valamint a 2011-ben nem önálló kereső tevékenységből származó 1831 CHF jövedelmet az adóhatóság határozatának melléklete szerint. Megállapította, az I. rendű felperes elmaradt jövedelme így az ítélethezatalig 71.897,81 CHF, melynek megtérítésére kötelezte az alperest.

Megilleti továbbá a jövőben lejáráó, kereseti kérelem szerinti havi 400 CHF járadék, mivel a havi 4.900 CHF elmaradt jövedelem és a 3.477 CHF rokkantsági nyugdíj közötti különbség ezt lényegesen meghaladja, a bíróság azonban a kereseti kérelmen nem terjeszkedhet túl. A csatolt orvosi iratok, orvosszakértői vélemények, valamint az I. rendű felperes személyes előadása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy egészségkárosodása a bizonyos fokú javulás ellenére is olyan mértékű, amely kizárja, hogy akár korábbi munkakörében, akár máshol fizikai munkát végezzen, hiszen lábait terhelni nem tudja, részben a sérüléssel összefüggésben nála további kopásos jellegű elváltozások is jelentkeztek, tehát kizárólag ülőmunkát

tudna végezni. Mivel azonban iskolázatlan, idegen nyelveket nem beszél, a számítógéphez nem ért, ilyen jellegű munkakörben a baleset előtt sem lehetett volna foglalkoztatni. Mindezek következtében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az I. rendű

felperes kárenyhítési kötelezettségét nem mulasztotta el.

A dologi károk körében továbbra is alaptalannak találta a kutyakiképzés költségének megtérítésre irányuló igényt. Az utazási költségek tekintetében megállapította, hogy az I. rendű felperest nem illeti meg egy visszautazás költsége, miután azt az utat a baleset elmaradása esetén is megtette volna, azonban elfogadta a hazaszállítással felmerült 1500 CHF költséget. Levonta viszont az odaútra felhasznált üzemanyag díját, amely mindenképpen felmerült volna, és az így fennmaradó 1295 CHF megfizetésére kötelezte az alperest. Álláspontja szerint ugyanakkor nem tarthat igényt az I. rendű felperes a további magyarországi utazások kapcsán felmerült tételekre, mert hazájában is részesülhetett volna - az általa fizetett egészségbiztosítás alapján - magas színvonalú egészségügyi ellátásban. Figyelembe vette az elsőfokú bíróság a döntés során azt is, hogy a felperesek magyarországi utazását nem csak az I. rendű felperes gyógykezelése, hanem a családi kapcsolatok ápolása is indokolta. Mindezek alapján összesen 2560 CHF utazási költség felmerülését találta bizonyítottnak a balesettel összefüggésben, melyből az alperes önkéntes teljesítését, 1500 CHF-et levonva 1060 CHF követelést ítélt alaposnak.

Elutasította azonban a háztartási kisegítő költségeinek megtérítésére irányuló követelést. Ezzel összefüggésben kiemelte, az I. rendű felperes az alapeljárásban maga adta elő, hogy ténylegesen háztartási kisegítőt nem alkalmaztak, a II. rendű felperes végzett minden munkát, melyben ő nem tudott segíteni. Lényegesnek tartotta, hogy a megismételt eljárásban háztartási kisegítő részére teljesített kifizetéseket sem igazoltak. Kifejtette, az orvosszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy az I. rendű felperes az alsó végtagok terhelését igénylő munkákat elvégezni nem képes, azonban a háztartási munkákban jelentős mértékben a baleset előtt sem vett részt, így nem volt olyan számottevő munka, amely azért hárult volna a II. rendű felperesre, mert azt az I. rendű felperes a balesetből kifolyólag már nem tudta elvégezni. Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság a II. rendű felperes járadékigényét is. E körben értékelte azon nyilatkozatát, hogy a **(külföldi állam)**-ban munkaviszonyt létesíteni nem kívánt. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a felperesek a háztartási munkát úgy osztották meg, hogy a II. rendű felperesre eleve több munka hárult. Mérlegelte azonban, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperes javára kétségtelenül nyújtott többlétszolgáltatásokat az ápolás során, melyek meghaladják a családjogi kötelékre tekintettel elvárható támogatás mértékét, ezért nem találta eltúlzottnak az I. rendű felperes által ezen a címen előterjesztett 500 CHF kárigényt, amelybe beszámította az alperes által 2010. december 31-ig teljesített havi 280 CHF-et. Ennek megfelelően 2007. november 21-től mindösszesen 27.452,4 CHF a lejárt költségpótló járadék összege. A jövőre nézve a keresetnek megfelelően állapította meg a járadék összegét havi 500 CHF-ben.

A felperesek perköltségigényével kapcsolatosan kifejtette, a **(külföldi állambeli)** jogi képviselő részére kifizetett 20.002 CHF ügyvédi költséget számlával nem igazolták, ezért az

ügyben kifejtett ügyvédi munkával arányosan elszámolható összeget vette alapul, melyet mérlegeléssel 5.000 CHF-ben talált alaposnak.

A felperesek a pert megelőzően gondoskodtak a német nyelvű iratok magyarra fordításáról, amely miatt - számlával igazoltan - 98.603,- Ft költségük merült fel, a

megismételt eljárásban pedig 87.202,- Ft.

Az ítélet ellen mind a felperesek, mind az alperes fellebbezést terjesztettek elő.

A felperesek elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását, és a 2013. október 2-án módosított kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatalát, másodsorban hatályon kívül helyezését kérték. A keresetkiesés körében kifogásolták az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az I. rendű felperes jövedelmének becslés útján való megállapítása fikció, ezért nem vehető figyelembe. A Ptk. 357. § (1) bekezdésére hivatkozással előadták, a keresetkiesés mértékét a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres jövedelem havi átlaga alapján kell meghatározni. A (3) bekezdés arra a kivételes esetre nyújt szabályozást, amikor ilyen lehetőség nincs a számításra, ilyen esetben az azonos vagy hasonló munkát végző személyek átlagos havi keresete az irányadó. Álláspontjuk szerint a **(külföldi állambeli)** adóhatóság által becslés útján megállapított jövedelem alapját ugyanez a számítási mód képezi, tehát figyelembe vehető. Kiemelték, az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az adóhatóság határozatában foglaltakhoz képest az I. rendű felperes eltérő jövedelemmel rendelkezett.

A Ptk. 357. § (4) bekezdésére hivatkozással előadták, az I. rendű felperes jogosult minden évben 1.200,- CHF összeggel növelni a jövedelmét a várható béremelkedések miatt. Kifogásolták az elsőfokú bíróságnak a lejárt járadékok elévülésére vonatkozó érvelését. Kifejtették, az alperes által 2009. december 31-ig átutalt 11.807,- CHF összeget az I. rendű felperes a legkorábbi tartozásra számolta el a Ptk. 204. § (2) bekezdésének megfelelően, erre tekintettel 2007. november 21-től kezdődően a **(külföldi állambeli)** adóhatóság határozatában megállapítottak szerint kérték az alperes kötelezését.

Véleményük szerint ellentétes az iratok tartalmával az ítélet azon megállapítása, miszerint az I. rendű felperes 400,- CHF összegen felül az elmaradt jövedelemre nem terjesztett elő kereseti kérelmet. A 2013. október 2-án megtartott tárgyaláson ugyanis keresetét módosította, melyben jövedelemkiesés címén a 2006. január 1. és 2011. december 31. közti időszakra 182.942,- CHF-et követelt. Megjegyezték, ebben a tekintetben nem hozható megalapozott döntés a **(biztosító neve)** Biztosító megkeresése nélkül, különös tekintettel a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakra.

A jövedelemkiesés tekintetében kérték a **(külföldi állambeli)** adóhatóság által becsléssel megállapított jövedelem figyelembevételét azzal, hogy a bekövetkező havi 100,- CHF jövedelem-emelkedés 2005. április 19. napjától kezdődően kerüljön elszámolásra. Mivel a **(biztosító neve)** Biztosító megkeresése elmaradt, így az általuk teljesített kifizetések elszámolására nincs mód. Arra az esetre, ha az ítélet táblája alaptalannak találná a biztosító megkeresésére irányuló indítványt, 2005. április 19-től 2011. december 31-ig 449.812,- CHF elmaradt jövedelmet kértek figyelembe venni, melyből a **(biztosító neve)** biztosító 2011. december 31-ig 248.511,- CHF-et, míg az alperes 11.807,19,- CHF-et fizetett, így a fennmaradó 189.493,81,- CHF megfizetését igényelték. Az I. rendű

felperes jövedelemkiesése 2012. január 1-től továbbra is 67.095,- CHF, azonban mivel nem áll rendelkezésre a **(külföldi állambeli)** biztosító által kifizetett összeg kimutatása, az általuk megjelölt legmagasabb összeget kérte figyelembe venni, amely évi 42.281,- CHF. Erre tekintettel az alperest 2012. január 1-től havi 2.067,83,- CHF megfizetésére kérte kötelezni jövedelemkiesés címén.

A dologi károk körében továbbra is fenntartotta a kutyakiképzés költségén, a briliáns gyűrű, a mobiltelefon értékén túl az utazások kapcsán felmerült 3.500,- CHF összegű követelését.

A háztartási kisegítő költsége körében kizárólag a kamatfizetés kezdő időpontját sérelmezte és azt 2005. április 19. napjában kérte meghatározni, figyelemmel arra, hogy az alperes 2010. december 31-ig 10.452,4,- CHF összeget teljesített.

A II. rendű felperes követelése kapcsán előterjesztett fellebbezés arra irányult, hogy az általa az I. rendű felperes javára elvégzett ápolás és háztartási munka időszakát 2005. május 1-től 2007. december 31-ig állapítsa meg a bíróság, mivel ekkor a többletmunka kifejezetten a balesettel összefüggésben merült fel, a követelés pedig nem évült el. Erre figyelemmel kérte az alperes kötelezését az érintett időtartamra havi 500,- CHF ápolási és háztartási többletmunkáért járó díj megfizetésére - összesen 16.000,- CHF-ben - 2006. szeptember 1-től kezdődően kamatokkal növelten.

Hangsúlyozta továbbá, a pert megelőzően felmerült ügyvédi költségeket számlával és kimutatással igazolta.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. A keresetveszteséggel kapcsolatban hivatkozott a járadékigények elévülésére. Előadta továbbá, az I. rendű felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a káreseményt megelőzően milyen összegű rendszeres havi jövedelemre tett szert, azt milyen mértékű levonások terhelték, a **(biztosító neve)** Biztosítótól vagy mástól mely jogcímen, milyen összegű rendszeres vagy nem rendszeres juttatásban részesül. Kiemelte, a rendelkezésre álló adatok ellentmondásosak, a jövedelemvesztés bekövetkeztét és annak mértékét nem igazolják, a munkáltató által kiállított igazolások tartalma és a **(külföldi állambeli)** adóhatóság tájékoztatásában szereplő adatok nem fedik egymást. Kifogásolta az elsőfokú bíróság e körben alkalmazott - álláspontja szerint nem érthető - számítási módját. Nem látta ugyanakkor bizonyítottnak azt, hogy az I. rendű felperesi munkáltatónál a bérfejlesztés 2010-ig folyamatosan havi 100,- CHF összeget tett volna ki. Kifogásolta az elsőfokú ítéletben szereplő táblázatában rögzített jövedelem összegét is, továbbá a késedelmi kamatszámítás kezdő időpontját. Ez utóbbi tekintetében kérte értékelni, hogy az I. rendű felperesnek 2007. november 21. és 2009. december 31. között 11.807,19,- CHF keresetveszteséget térített, így a kamatszámítás kezdő időpontja 2010. október 1., mely a teljes összegre nem terjedhet ki. Hiányolta, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, a keresetvesztés jogcímen megállapított járadékot az alperesnek meddig kell fizetnie, ennek határideje ugyanis a gyakorlat szerint legfeljebb a nyugdíjkorhatár elérése, amikortól a károsult már öregségi nyugdíjra jogosult. Lényegesnek tartotta továbbá, hogy nem tisztázott, a rokkantsági biztosító milyen döntésre jutott az I. rendű felperes ügyében.

Pf.I.20.234/2014/3. szám

A dologi károk körében kiemelte, az elsőfokú bíróság ugyan alaptalannak találta a háztartási kisegítő költségeinek megtérítésére irányuló felperesi igényt, az ítélet ugyanakkor az I. rendű felperesnek 27.452,- CHF lejárt költségpótló járadékot és annak kamatát ítélte meg. Álláspontja szerint vélhetően elírás folytán szerepel a jövőbeni havi 500,- CHF járadék keresetpótlóként a rendelkező részben. Mindezek következtében azonban az ítélet rendelkező része és indokolása között alapvető ellentmondás van.

Továbbra is fenntartotta, az I. rendű felperes a baleset előtt nem végzett otthon háztartási munkát, bíróságon tett nyilatkozata szerint olyan, rendszeresen felmerülő vagyoni kár így, amely költségpótló kártérítéssel lenne ellensúlyozható, nem igazolt.

Nem kifogásolta a **(külföldi állambeli)** Nemzeti Bank által közzétett kamat alapulvételét a késedelmi kamatmérték szempontjából, azonban hangsúlyozta, e jogcímen 1.026,41,- CHF-et fizetett meg az I. rendű felperesnek, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott. Fellebbezésében ennek beszámítását kérte a marasztalás összegébe. Vitatta a pert megelőzően felmerült 5.000 CHF összegű perköltségigény megalapozottságát, mivel arról számla nem áll rendelkezésre. Álláspontja szerint a felperesek csupán azt igazolták, hogy a **(cég neve)** fizetett a **(külföldi állambeli)** ügyvéd magánszámlájára négy alkalommal összesen 7.690,- CHF-et. A társaság ugyanakkor a perben félként nem szerepel, a felperesekre követelést nem engedményezett, és a teljesítések jogcíme nem ismert. Mivel pedig túlnyomórészt az alperes lett pernyertes, mentesítését kérte a perköltség fizetése alól a felperesek egyidejű marasztalása mellett.

Hangsúlyozta, az időközben a **(biztosító neve)** Biztosító által megküldött okiratok tartalma arra utal, hogy az I. rendű alperes által a perben szolgáltatott adatok és az igénybe vett szolgáltatások köre nem fedik egymást.

A fellebbezések annyiban alaposak, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a jogvitában megalapozott érdemi döntés nem hozható.

A másodfokú eljárásban mindenekelőtt azt kellett tisztázni, hogy ténylegesen mely követelések nem kerültek még jogerősen elbírálásra. Ennek során lényegi szerepet a hatályon kívül helyezés indoka, az azt tartalmazó döntés szövegezése, továbbá a megfellebbezett rendelkezések köre kap. Így ha a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárás nagyterjedelmű vagy teljes megismétlését, illetőleg kiegészítését látja szükségesnek anélkül azonban, hogy a Pp. 252. § (1) illetve (2) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési okok fennállnának, az elsőfokú bíróság ítéletét mindenkor a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között helyezi hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben utasítja a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. A fellebbezési(csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátai között alkalmazott hatályon kívül helyezés folytán lefolytatott megismételt eljárásban a fellebbezési jog a jogerősen eldöntött követelések tekintetében nem éled fel, továbbra is érvényesül az anyagi jogerő Pp. 229. § (1) bekezdésében rögzített szabálya.

Így már az alapeljárás során - fellebbezés hiányában - jogerőre emelkedett a 2007. november 21. előtti időszakra érvényesített igényeket elévülés miatt elutasító rendelkezés, hiszen a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.667/2011/5. számú részítélete csak a fellebbezések keretei között bírálta felül az elsőfokú döntést. Ezért a korábbi fellebbezéssel nem érintett rendelkezéseket a jelen megismételt eljárásban előterjesztett fellebbezésben vitatni már nem lehetett. Ezen túl jogerőssé vált a gépkocsiban és az egyéb ingóságokban bekövetkezett károk, valamint a fordítási költség megtérítésére irányuló igényekre vonatkozóan az alapeljárásban meghozott ítéleti döntés. Az utazási költségek körében a

felperesek az alapeljárásban mindösszesen 400 CHF megfizetésére terjesztettek elő fellebbezést, az ezt meghaladó követelésekre nem, így a megismételt eljárásban már kizárólag erről kellett döntenie az elsőfokú bíróságnak.

Mindezek következtében a jelen másodfokú eljárásban az ítéletablának a lejárt - de nem elévült - és folyamatos keresetkiesés és járadék, továbbá a költségpótló járadék, a kutyakiképzés költsége, az utazás folytán felmerült 400 CHF, valamint a háztartási kisegítő költsége tekintetében előterjesztett, még nem jogerősen eldöntött és fellebbezéssel érintett követelésekről kellett határoznia, az elsőfokú ítéletet ebben a körben felülbírálnia.

Az alperes jelen másodfokú eljárásban csatolta a **(biztosító neve)** Biztosító 2014. augusztus 5-i keltű tájékoztatóját, amely a fellebbezési szakban nem volt figyelmen kívül hagyható, mivel az, mint bizonyíték - annak ellenére, hogy beszerzését az alperes már az elsőfokú eljárásban megkísérelte - az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fél tudomására (Pp. 235. § (1) bekezdés).

Miután az igazolás tartalma a kártérítés összegének meghatározása, a még megtérítendő kár mértéke szempontjából releváns adatokat tartalmaz, illetőleg utal arra, hogy bizonyos - a perrel érintett - időszakra az elszámolás még folyamatban van, az új bizonyítéokra figyelemmel az ezzel érintett tételek vonatkozásában a hatályon kívül helyezés indokolt (Pp. 252. § (3) bekezdés) a bizonyítási eljárás nagyterjedelmű, a másodfokú eljárás kereteit meghaladó, szükségképpen kiegészítése miatt.

Ennek oka, hogy az alperes által a fellebbezési eljárásban becsatolt, a **(biztosító neve)** Biztosító által kiadott igazolásban foglaltak alapján továbbra sem állapítható meg, hogy az I. rendű felperes ténylegesen milyen összegű juttatásban részesül, illetőleg esetleg más szerv folyósít-e számára a **(külföldi állam)**-ban valamilyen ellátást. A **(külföldi állambeli)** biztosító közlése szerint 2012. október 1-jétől ideiglenesen fizeti az I. rendű felperes részére a meghatározott járadékot, a visszamenőleges, 2007. február 1-2012. szeptember 30-ig terjedő időszakra azonban az elszámolás még folyamatban van. Az I. rendű felperes a **(biztosító neve)** Biztosítótól, mint baleset-biztosítójától 2012. május 1-től havi 3.477 CHF összegű nyugdíjban részesül, ez éves viszonylatban 41.724 CHF. A balesettől a nyugdíj megállapításáig összesen 309.048,50 CHF táppénz kifizetése történt meg. A rokkantsági biztosító havi 1.588 CHF járadékot folyósít, mely éves szinten 19.056 CHF, ebben az ún. családi pótlék összege is benne van.

Mindezek alapján a megismételt eljárásban nem mellőzhető annak tisztázása - a **(külföldi állambeli)** biztosítótól származó információk alapján -, hogy a közölt adatokat, illetőleg a

Pf.I.20.234/2014/3. szám

későbbiekben a 2007. február 1-2012. szeptember 30-ig terjedő időszakra megállapításra kerülő térítést követően marad-e fenn az I. rendű felperesnek kompenzálandó kárigénye. Ezt a bizonyítást a **(biztosító neve)** Biztosító újabb megkeresése útján kell fogyanatosítani.

A II. rendű felperes által előterjesztett költségpótló járadék két tételből tevődik össze. Egyrészt magában foglalja a II. rendű felperes által az I. rendű felperes ápolására, gondozására fordított, továbbá a háztartási kisegítő alkalmazása folytán felmerült költséget. Ez utóbbi kapcsán az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a felmerült adatokat. A szükségesnek talált fizikai munkákra vonatkozó mérlegelést azonban az ítélet egyáltalán nem rögzít.

A gyakorlat szerint a hozzátartozók által végzett ápolási és gondozási tevékenység is pénzben kifejezhető értékkel bír annak ellenére, hogy tényleges költségkihatással nem jár. Az eljárás során nem volt vitatott, hogy az I. rendű felperes elszenvedett olyan sérüléseket a baleset folytán, melyeknek gyógytartama alatt ápolásra és gondozásra szorult, ebben az időszakban őt házastársa, a II. rendű felperes látta el. Az, hogy e tevékenységeket ellentételezés nélkül végezte, nem jelenti, hogy az ezzel kapcsolatos szükséges költségek, ennek pénzben kifejezett értéke megtérítése alól az alperes mentesülhetne. Az I. rendű felperes otthoni ápolását, gondozását ugyanis házastársa a személyére tekintettel, a hozzá fűződő személyes viszonya alapján nyújtotta ellentételezés nélkül, nem azért, hogy az ezzel kapcsolatos - egyébként indokolt - költségek megtérítése alól mentesítse az alperest (eBDT2013. 2843. számú eseti döntés). Mivel a tevékenység a káreseménnyel okozati összefüggésben vált szükségessé és elvégzésre került, értékének megtérítésére köteles az alperes kártérítési felelőssége körében. Az ápolás időtartama, köre és mértéke azonban orvosi szakkérdés, melyhez elsődlegesen tisztázni kell az I. rendű felperes rászorultságának mértékét, az ápolás, gondozás szükségképpen időtartamát, az aktuális egészségi állapothoz igazodó napi időszükségletet, továbbá azt, hogy e tevékenységet - az így meghatározott mértékben - harmadik személy milyen díjazás mellett végezte volna el.

A fentiekben írt, szükséges bizonyítások mértéke meghaladja a másodfokú eljárás kereteit, az rövid idő alatt nem fogantatosítható, ezért - a Kúria 1/2014. (VI. 30.) PK állásfoglalására is figyelemmel - az ítéltábla a lejárt és folyamatos járadékokban marasztaló rendelkezések tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Érdemben helytálló volt azonban az elsőfokú bíróság ítélete a nem nehéz fizikai munkára alkalmazott háztartási kisegítő, valamint a kutyakiképzés költségei körében előterjesztett igény elutasítása tekintetében, az ítéltábla ezek indokolásával is egyetértett, hasonlóképpen helyes volt az utazással felmerült, fennmaradó 400 CHF kereseti kérelmet elutasító rendelkezése, ezért e tételek körében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A peres felek fellebbezési eljárási költségeit a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az eljárást befejező határozatában az elsőfokú bíróságnak kell döntenie.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak bizonyítást kell lefolytatnia az I. rendű felperes keresetvesztése, jövedelempótló járadéka körében, hogy a baleset utáni jövedelme eléri-e az azt megelőző keresetét. Az az okiratokból ismert, hogy az I. rendű felperes több helyről - így a **(biztosító neve)** Biztosítótól is - igazoltan részesül ellátásban, a rendelkezésre álló adatok alapján azonban nem állapítható meg, ezek a juttatások mekkora összegűek, a 2007. február 1-2012. szeptember 30-ig terjedő időszakra pedig csak a jövőbeni folyósítás ténye ismert, annak mértéke nem. Mindezen adatok beszerzését követően kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy

megállapítsa, az I. rendű felperesnek van-e egyáltalán e jogcímen olyan kárigénye, amely az eddigi kifizetésekkel, illetőleg folyamatos folyósításokkal nem került kompenzálásra.

A megismételt eljárásban egyebekben azt kell megállapítania az elsőfokú bíróságnak a fentiekben már részletezett módon és szempontoknak megfelelően, hogy az I. rendű felperes meddig volt olyan egészségi állapotban a balesettel összefüggésben, hogy ápolásra és gondozásra szorult, illetőleg mely időszakokban ez milyen időszükséglettel járt. Ezt figyelembe véve kell bizonyítást lefolytatni arra nézve, hogy ezt a tevékenységet harmadik személy milyen díjazás ellenében végezte volna. Hasonló elvek szerint kell mérlegelni a nehéz fizikai jellegű háztartási munkákra igénybe vett külső segítség költségvonzatát.

Csak mindezen bizonyítási cselekmények lefolytatása után kerülhet az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy az ügyben megalapozott döntést hozhasson.

S z e g e d , 2014. év október hó 17. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Bálint Attila s.k.
táblabíró

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.234/2014/9. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Tenke Anna ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve** ugyanottani lakos II. rendű felpereseknek - a dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2013. október 16. napján kelt 5.P.20.050/2012/33. sorszámú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 35., az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

K I E G É S Z Í T Ó R É S Z Í T É L E T E T:

Az ítéltábla Pf.I.20.234/2014/3. számú részítéletének rendelkező részét kiegészíti akként, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a teljes perköltségre, az állam által előlegezett költségre és a felmerült eljárási illetékre is kiterjedően hatályon kívül helyezi és ebben a körben ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

A kiegészítő részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A Szegedi Ítéltábla 3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezései közül az alperest a lejárt és folyamatos járadékokban marasztaló rendelkezéseit - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és ebben a körben ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Az ítélet írásbafoglalását követően észlelte, hogy hiányosan rendelkezett a perköltség vonatkozásában.

A Pp. 225. § alapján a határozat kiegészítésére akkor kerülhet sor, ha a bíróság nem döntött olyan kérdésben, amelyben határoznia kellett volna. Miután a Pp. 77. § értelmében a perköltség viseléséről a bíróság hivatalból határoz, amennyiben ez nem történik meg, az ítélet kiegészítésének van helye erre irányuló kérelem hiányában is.

Miután a hatályon kívül helyezés folytán nagy terjedelmű bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges, jelentősen módosulhat a felek közötti pernyertesség-pervesztesség aránya, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a teljes perköltségre, az állam által előlegezett költségre, valamint a felmerült eljárási illetékre kiterjedően is hatályon kívül kellett helyezni.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 225. § (6) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően határozott.

S z e g e d , 2015. év február hó 27. napján.

Dr. Kiss Gabriella
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla
előadó bíró

Dr. Bálint Attila
táblabíró